

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej

Druk nr 250

Warszawa, 19 grudnia 2007 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o utworzeniu Akademii Polsko-
Ukraińskiej w Lublinie.**

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do reprezentowania mojego stanowiska w toku prac nad projektem ustawy upoważniam Pana Roberta Drabę Zastępcę Szefa Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

(-) Lech Kaczyński

U S T A W A

z dnia

o utworzeniu Akademii Polsko-Ukraińskiej w Lublinie

Art. 1

1. Tworzy się z dniem 1 lipca 2008 r. uczelnię publiczną pod nazwą Akademia Polsko - Ukraińska w Lublinie, zwaną dalej „Akademią”.
2. Siedzibą Akademii jest miasto Lublin.

Art. 2

Podstawowym kierunkiem działalności Akademii jest prowadzenie studiów i studiów doktoranckich oraz badań naukowych w zakresie nauk humanistycznych i społecznych. Szczególnym zadaniem Akademii jest prowadzenie badań naukowych dotyczących stosunków Polski z Ukrainą i innymi państwami sąsiednimi na wschodzie oraz upowszechnianie wiedzy na ten temat.

Art. 3

Nadzór nad Akademią sprawuje minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego.

Art. 4

1. Prezydent miasta Lublin wyposaży Akademię w nieruchomości niezbędne do prowadzenia działalności, w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603, z późn. zm.¹⁾).

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 281, poz. 2782, z 2005 r. Nr 130, poz. 1087, Nr 169, poz. 1420 i Nr 175, poz. 1459, z 2006 r. Nr 64, poz. 456, Nr 104, poz. 708 i Nr 220, poz. 1600 i 1601 oraz z 2007 r. Nr 69, poz. 468 i Nr 173, poz. 1218.

2. Mienie ruchome Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, będące w dniu wejścia w życie ustawy w posiadaniu Europejskiego Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów, staje się mieniem Akademii z dniem jej utworzenia.

Art. 5

W przypadku niezyskania przez jednostki organizacyjne Akademii co najmniej dwóch uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora w terminie 3 lat od dnia utworzenia Akademii, Akademia ulega likwidacji.

Art. 6

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

I. Uzasadnienie ogólne

Po upadku komunizmu w Europie Środkowej i Wschodniej relacje Polski i Ukrainy weszły w nowy etap historyczny. Nowa sytuacja stworzyła nowe możliwości działania i wymaga nowych inicjatyw, służących możliwie najlepszemu zagospodarowaniu przestrzeni wolności odzyskanej przez oba narody i otwarciu młodemu pokoleniu Polaków i Ukraińców perspektywy zbliżenia i trwałej współpracy, służącej konkretnym ludziom, interesom obu państw i narodów, a także dobru całego regionu Europy Środkowej i Wschodniej.

Nie zapominając o doświadczeniach niedawnej przeszłości komunistycznej, ani o wcześniejszych konfliktach, które powinny być przezwyciężane w szczerym dialogu, nieodzowne wydaje się budowanie programów na przyszłość i kształtowanie życzliwych stosunków pomiędzy ludźmi po obu stronach granicy oraz dobrych relacji między państwami, opartych na wzajemnym partnerstwie i zaufaniu.

To wielkie dzieło o wymiarze europejskim jest dziś zadaniem stojącym przed elitą polityczną, która aktualnie odpowiada za podejmowane decyzje, ale docelowo zadanie to będzie realizowane przez młode pokolenie Polaków i Ukraińców. Temu pokoleniu należy stworzyć sprzyjające warunki, aby zdołało przygotować się do realizacji programu o znaczeniu historycznym. Program ten z jednej strony będzie miał wymiar ludzki i społeczny oraz gospodarczy i polityczny, z drugiej zaś – wymiar poznawczy, a zarazem jak najbardziej praktyczny.

Takiemu zamierzeniu i temu konkretnemu programowi powinno służyć powołanie wyższej uczelni, skupiającej naukowców, nauczycieli, a przede wszystkim młodzież, mającej za zadanie kształcenie polskich i ukraińskich elit, działających na rzecz współpracy między oboma krajami; uczelni publicznej, otrzymującej dotacje z budżetu państwa, a więc instytucji stabilnej, działającej

długofalowo, otwartej na bieżące potrzeby kulturowe, społeczne, ekonomiczne, polityczne, ale także zdolnej do stawiania czoła jeszcze niezdefiniowanym dziś wyzwaniom przyszłości.

Myślenie i działanie w tym właśnie kierunku i w takim duchu mają swoją krótką, ale bardzo znaczącą historię. Złożyły się na nią:

- znane inicjatywy paryskiej "Kultury" kierowanej przez Jerzego Giedroycia, zabiegającego o to, aby Polska miała dobre stosunki ze wszystkimi sąsiadami od Niemiec i Rosji poczynając, ale postulującego ze szczególną mocą potrzebę budowania partnerskich relacji z Ukrainą;
- działalność badawcza i wydawnicza lubelskiego Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej, samodzielnej jednostki badawczo-rozwojowej stworzonej z inicjatywy obu lubelskich uniwersytetów, a kierowanej przez prof. Jerzego Kłoczowskiego;
- ponad siedmioletnia rozległa dydaktyczno-naukowa działalność Europejskiego Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów w Lublinie, aktualnie działającego w ramach organizacyjnych struktur Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Przedkładany projekt ustawy o utworzeniu Akademii Polsko-Ukraińskiej w Lublinie jest w istocie propozycją przekształcenia Europejskiego Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów w samodzielną uczelnię publiczną.

Europejskie Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów w Lublinie (EKPiUU) zostało powołane w 2000 roku, przy poparciu ówczesnych władz politycznych Polski i Ukrainy, przez polskie i ukraińskie uczelnie publiczne: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Narodowy Uniwersytet im. Tarasa Szewczenki w Kijowie, Narodowy Uniwersytet im. Iwana Franki we Lwowie, Narodowy Uniwersytet "Akademia Kijowsko-Mohylańska" oraz Instytut Europy Środkowo-Wschodniej.

Wymiar symboliczny miało spotkanie prezydentów Polski i Ukrainy – Aleksandra Kwaśniewskiego i Leonida Kuczmy – podczas pierwszej inauguracji

roku akademickiego w Kolegium w 2000 roku. W tym samym roku, w dniu 27 października, ówczesny premier Ukrainy Wiktor Juszczenko dokonał odsłonięcia tablicy z nazwą Kolegium na budynku, który jest jego siedzibą.

W ciągu niespełna pięciu lat swojej działalności Europejskie Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów wykazało się nieprzeciętną aktywnością naukową i dydaktyczną. Wykłady otwarte dla społeczności akademickiej Lublina w ramach Kolegium wygłosili wybitni europejscy naukowcy i politycy, m.in.: Bogdan Osadczyk, Jarosław Isajewicz, Mykoła Żułyński, Adam Rotfeld, Zbigniew Kruszewski, Jerzy Kłoczowski, Jerzy Buzek, Daniel Beauvois, Paul Moreau, Chantal Millon-Delsol, Antoine Assai, Giovanna Brogi Berkoff i inni. Ponadto Kolegium było organizatorem licznych konferencji, prezentacji książek i innych wydarzeń kulturalno-oświatowych. W ramach Kolegium przeprowadzono 70 przewodów doktorskich, które wniosły istotny wpływ w rozwój nauki europejskiej.

Akademia Polsko-Ukraińska w Lublinie wykorzysta dorobek naukowy i dydaktyczny Europejskiego Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów i jego infrastrukturę materialną i techniczną. Podstawowe cele i rozumienie misji pozostaną niezmiennie - Akademia będzie wierna ideom założycieli EKPiUU; będzie kontynuować rozpoczęte działania na rzecz poszerzenia szeroko pojętej współpracy między narodami polskim i ukraińskim, a także będzie sprzyjać integracji społeczno-kulturowej, politycznej i naukowej w regionie Europy Środkowej i Wschodniej.

II. Uzasadnienie szczegółowe

Art. 1 projektowanej ustawy tworzy Akademię Polsko – Ukraińską w siedzibą w Lublinie. Wybór Lublina na siedzibę Akademii jest determinowany położeniem tego miasta, jego historyczną wielokulturowością oraz znaczącym dorobkiem lubelskiego środowiska akademickiego w zakresie badań wschodnich. Jako historyczne miasto Unii Lubelskiej Lublin wpisał się na trwałe w historię kontaktów Polaków ze Wschodem – zarówno z Litwą, jak z

historyczną Rusią-Ukrainą. Współcześnie Lublin jest największym polskim miastem leżącym w pobliżu granicy z Ukrainą i odgrywa ogromną rolę w polsko-ukraińskiej współpracy transgranicznej. Lublin jako miasto pięciu wyższych uczelni dysponuje bogatym potencjałem intelektualnym i zapleczem kadrowym, ponadto Lublin cieszy się opinią miasta, które stwarza życzliwą atmosferę sprzyjającą spotkaniom i dialogowi ludzi z różnych stron Polski i z zagranicy.

Art. 2 – ustawa wyznacza tworzonej uczelni dwa obszary działalności naukowo – dydaktycznej: nauki humanistyczne i społeczne oraz nakłada na Akademię szczególny obowiązek prowadzenia badań naukowych w zakresie stosunków Polski z Ukrainą i innymi państwami sąsiednimi na wschodzie oraz upowszechniania wiedzy na ten temat. Poszerzenie w przyszłości obszaru naukowo – dydaktycznego Akademii o kolejne dziedziny nauki może nastąpić na podstawie obowiązujących w Polsce przepisów.

Art. 3 – Akademia Polsko – Ukraińska będzie miała status polskiej uczelni publicznej i będzie podlegać nadzorowi ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

Przekształcenie Akademii w placówkę o charakterze międzynarodowym będzie możliwe w oparciu o stosowne porozumienie pomiędzy rządami Polski i Ukrainy.

Art. 4 – ustawa wskazuje, zgodnie z art. 90 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym, organ samorządu terytorialnego (Prezydenta miasta Lublin), który wyposaży Akademię w nieruchomości niezbędne do jej funkcjonowania. Gotowość przekazania odpowiedniego obiektu na siedzibę Akademii Prezydent miasta Lublin zadeklarował w piśmie do Europejskiego Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów z dnia 14 sierpnia 2007 r.

Znajdujące się dotychczas w dyspozycji Europejskiego Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów mienie ruchome, należące do Uniwersytetu Marii

Curie – Skłodowskiej w Lublinie, stanie się własnością Akademii z chwilą jej utworzenia.

Art. 5 – przepis ten wyznacza trzyletni termin, w którym jednostki organizacyjne Akademii powinny uzyskać co najmniej dwa uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora, w myśl ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.).

Przewiduje się utworzenie Akademii w roku akademickim 2008, począwszy od 1 lipca 2008 r. Działalność Akademii będzie finansowana na zasadach ogólnych obowiązujących publiczne szkoły wyższe. Dodatkowym instrumentem finansowym zasilającym funkcjonowanie Akademii może być porozumienie międzyrządowe, podpisane z władzami Ukrainy po utworzeniu Akademii Polsko-Ukraińskiej.

Przewidywane koszty uruchomienia Akademii wyniosą 8 224 851 zł, z czego:

Wynagrodzenia ogółem z narzutami	264 851 zł
Koszty remontu i adaptacji obiektu	6 000 000 zł
Pierwsze wyposażenie obiektu	1 720 000 zł
Pozostałe koszty uruchomienia Akademii	240 000 zł

Przewidywany budżet Akademii w 2008 r. wyniesie 2 315 584 zł, z czego:

Wynagrodzenia ogółem z narzutami	1 656 284 zł
Stypendia cudzoziemców (wypłacane ze środków Biura Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej)	114 300 zł
Pomoc materialna dla doktorantów - Polaków	72 000 zł

Pozostałe
koszty

473 000 zł

Zakłada się, że w latach 2009 – 2012 budżet Akademii będzie się kształtował w następujący sposób:

2009 r. - 8 020 352 zł,

2010 r. - 9 000 552 zł,

2011 r. - 10 045 752 zł,

2012 r. - 11 359 652 zł.

Przewidywane skutki społeczne wejścia w życie ustawy przedstawione zostały w części ogólnej uzasadnienia. Wejście w życie ustawy nie spowoduje skutków gospodarczych.

Projekt został przekazany do konsultacji Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego.

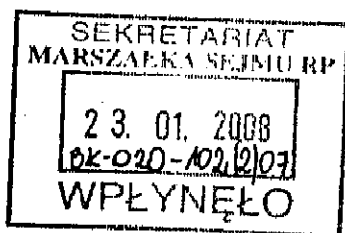
Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

**MINISTER
NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO**

DSW-4/ES/6001-8/2008

Warszawa, 22 .01.2008 r.

Pan Bronisław Komorowski
Marszałek
Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

zgodnie z poleceniem Szefa Gabinetu Politycznego Prezesa Rady Ministrów przekazuję opinię w sprawie prezydenckiego projektu ustawy o utworzeniu Akademii Polsko-Ukraińskiej w Lublinie.

1. Projekt ustawy o utworzeniu Akademii Polsko-Ukraińskiej w Lublinie jest sprzeczny z rozwiązaniami systemowymi, w tym z zasadami tworzenia i funkcjonowania uczelni publicznych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określonymi w ustawie z dnia 27 lipca 2005 r.: – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.). Przesłany projekt nie spełnia warunków w szczególności określonych przepisami:

- 1) art. 3 ust. 5 ustawy, które stanowią że uczelnia może używać w nazwie wyraz „akademia”, jeżeli jednostki organizacyjne uczelni posiadają co najmniej dwa uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora;
- 2) art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy, które stanowią, że uczelnia to szkoła prowadząca studia wyższe. Art. 2 ust. 1 pkt 5 definiuje studia wyższe jako studia prowadzone przez uczelnię posiadającą uprawnienia do ich prowadzenia, kończące się uzyskaniem odpowiedniego tytułu zawodowego. Jednostki organizacyjne uczelni powinny zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy uzyskać uprawnienie do prowadzenia kształcenia na określonych kierunkach i poziomach kształcenia. W uzasadnieniu do projektu ustawy, a w szczególności przy kalkulacji kosztów uruchomienia akademii nie wymieniono nawet liczby kierunków studiów, ani liczby studentów, czy też informacji o kadrze akademickiej. Wprawdzie w art. 2 projektu ustawy wspomniano, że

podstawowym kierunkiem działań akademii będą studia, studia doktoranckie i badania naukowe w zakresie nauk humanistycznych i społecznych, to jednak z uzasadnienia, a w szczególności kalkulacji kosztów funkcjonowania uczelni do roku 2012 wynika, iż w pierwszych latach zakłada się prowadzenie tylko studiów doktoranckich, co jest sprzeczne z ustawą – Prawo o szkolnictwie wyższym;

- 3) art. 195 ust. 1 ustawy, które stanowią, że jednostki organizacyjne uczelni posiadające uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego albo co najmniej dwa uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora w różnych dyscyplinach danej dziedziny nauki mogą prowadzić studia doktoranckie w zakresie dyscyplin odpowiadających tym dyscyplinom. Prowadzenie studiów doktoranckich bez wspomnianych uprawnień jest sprzeczne z ustawą.
2. Zastrzeżenia budzi art. 5 projektu ustawy. Poza uwagami dotyczącymi przyjętych rozwiązań niezgodnych z art. 195 ustawy, ewentualna likwidacja uczelni po trzech latach funkcjonowania rodziłaby skutki społeczne i dodatkowe obciążenie dla budżetu.
3. Przewidywane na 1 października 2008 r. uruchomienie uczelni nie jest terminem, który pozwalałby na uzyskanie do tego czasu uprawnień do prowadzenia studiów wyższych, w szczególności studiów na drugim stopniu kształcenia (wymóg prowadzenia badań naukowych) i tym bardziej studiów doktoranckich. W przypadku tworzenia nowej uczelni należałoby bowiem podjąć już działania w trybie określonym w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz zgodne z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełnić jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144, poz. 1048). Przy powoływaniu uczelni należy określić koncepcje kształcenia w ramach kierunków studiów, wykazać spełnianie wymagań dotyczących minimalnej liczby zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy, dysponować odpowiednią infrastrukturą, zapewnić dostęp do biblioteki wyposażonej w stosowną literaturę. Zgodnie z art. 49 ust. 1 pkt. 1 ustawy minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego zasięga opinii Państwowej Komisji Akredytacyjnej w sprawie utworzenia uczelni i przyznania jej uprawnień do prowadzenia studiów na danym kierunku i poziomie kształcenia. Zgodnie z przepisami PKA może swoją opinię wyrazić w terminie do czterech miesięcy.
4. W uzasadnieniu do projektu ustawy brak informacji na temat uchwał senatów uczelni, których mienie miałoby być przekazane na rzecz nowej uczelni.
5. Kalkulacja kosztów uruchomienia uczelni przedstawiona w uzasadnieniu do projektu ustawy dotyczy w zasadzie tylko kosztów prowadzenia studiów doktoranckich. Brak jest kalkulacji kosztów prowadzenia studiów wyższych. Nie podano też podstawowych danych koniecznych do kalkulacji tych kosztów, a mianowicie liczby kierunków studiów, liczby studentów, liczby i

struktury kadry akademickiej. Nie uwzględniono też dotacji na pomoc materialną dla studentów.

6. Ustawa budżetowa na rok 2008 nie przewiduje dotacji na uruchomienie nowej uczelni akademickiej.

Idea jaka towarzyszy inicjatywie mającej na celu pogłębienie współpracy naukowo-dydaktycznej z Ukrainą jest godna uznania, jednak z powodu wspomnianych wyżej uwag projekt ustawy nie może uzyskać opinii pozytywnej.

Niemniej negatywna ocena projektu ustawy nie przekreśla możliwości współpracy między uczelniami polskimi i ukraińskimi, w tym również prowadzenia studiów. Art. 31 ust. 1 i 2 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym stwarza uczelni możliwość – w trybie porozumienia - tworzenia jednostki wspólnej z innymi uczelniami i instytucjami naukowymi, w tym również zagranicznymi.

Łączę wyrazy szacunku

prof. Barbara Kudrycka